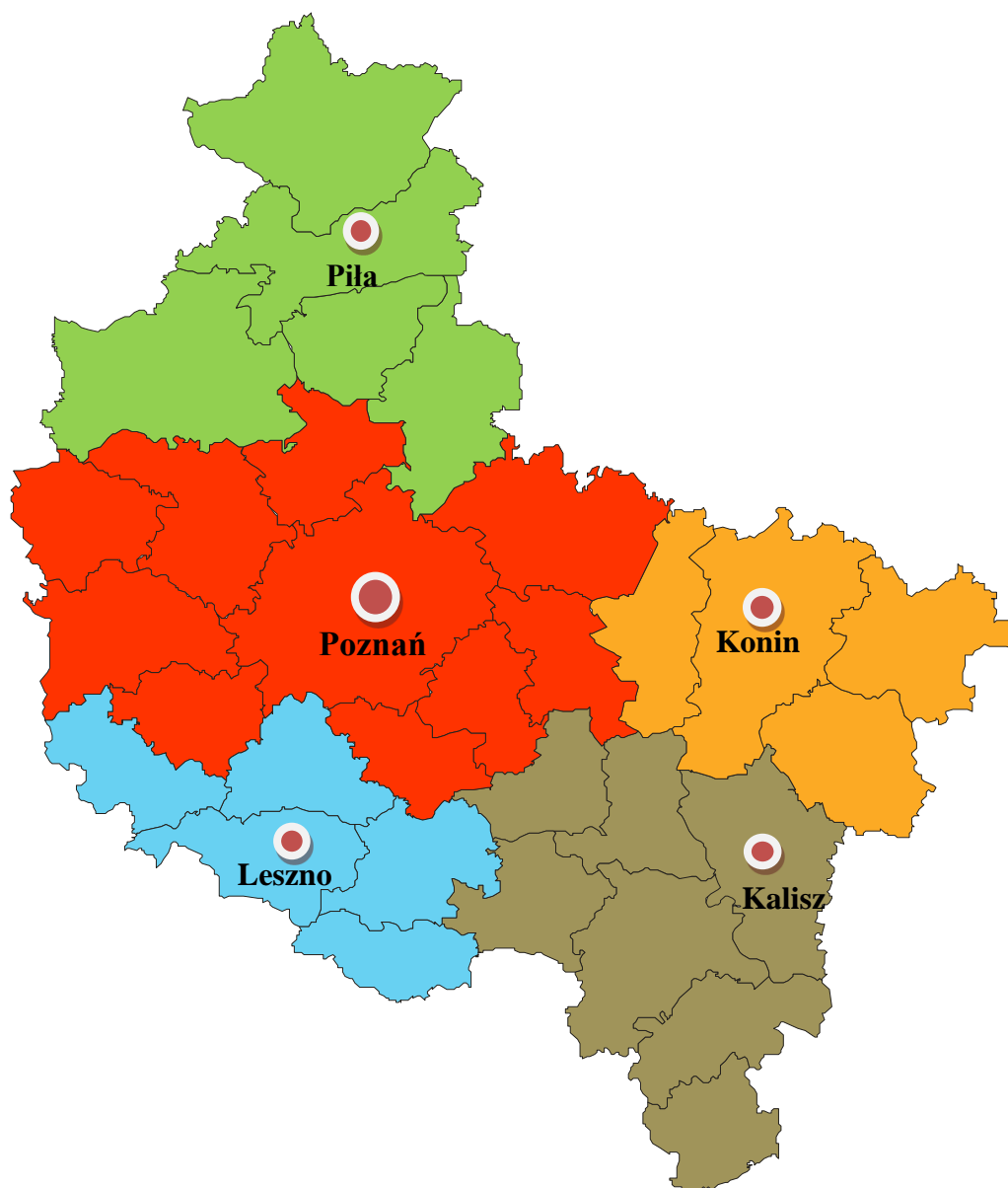

Zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w 2015 roku

Poznań, marzec 2016 r.

SPIS TREŚCI

Wstęp.....	3
1. Zgłoszenia zwolnień i zwolnienia według liczby zwalnianych pracowników	5
2. Zróżnicowanie terytorialne zgłoszeń i zwolnień grupowych.....	13
3. Zgłoszenia zwolnień grupowych i zwolnienia ze względu na sektor gospodarki.....	16
4. Zgłoszenia zwolnień grupowych i zwolnienia ze względu na charakter działalności pracodawcy.....	18
5. Przyczyny zamiaru dokonania zwolnień grupowych.....	22
6. Zwolnienia monitorowane – działania powiatowych urzędów pracy	24
Podsumowanie.....	26

WSTĘP

W ramach prowadzonej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu diagnozy wielkopolskiego rynku pracy, w latach poprzednich opracowane zostały raporty, w których dokonano analizy zgłoszonych oraz dokonanych w okresach sprawozdawczych zwolnień grupowych. Raporty te dostępne są na stronie internetowej Urzędu: <http://wuppoznan.praca.gov.pl>, w zakładce „Rynek Pracy”/„Publikacje urzędu”/„Opracowania i analizy”.

Przedmiotowy raport obejmuje dane dotyczące 2015 roku. Zakres problematyki zwolnień grupowych reguluje obowiązująca nadal ustawa z dnia 13 marca 2003 roku o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (t.j. Dz. U. 2015 r., poz. 192 z późn. zm.). W obszarze sprawozdawczości publicznej nie zmienił się również zakres danych dotyczących zgłoszonych i dokonanych zwolnień, przekazywanych przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu.

Podobnie jak w opracowaniach z lat poprzednich, w niniejszym raporcie nie wskazano nazw zakładów pracy i ich adresów. Celem opracowania jest jedynie statystyczne ujęcie analizowanego problemu, bez rozpatrywania konkretnych przypadków.

Biorąc pod uwagę zadania powiatowych urzędów pracy w zakresie monitorowania zwolnień grupowych oraz wymogi statystyki rynku pracy, analizy za 2015 rok dokonano pod kątem liczby pracowników objętych zwolnieniami grupowymi i liczby pracowników faktycznie zwolnionych i przyjęto, że każde zgłoszenie i zwolnienie odnotowane w danym miesiącu 2015 roku traktowane jest jako odrębny przypadek. Informacje wykorzystane w opracowaniu pochodzą głównie z:

- formularzy sprawozdawczych MPiPS-01 obejmujących m.in. zgłoszenia zwolnień i zwolnienia grupowe oraz zwolnienia monitorowane, z których dane publikowane są w ujęciu miesięcznym w Biuletynie Informacyjnym WUP w Poznaniu,
- zestawień zbiorczych przygotowanych przez WUP w oparciu o informacje przekazane przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego,
- Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) z 2007 roku.

Z obserwacji wielkopolskiego rynku pracy na przestrzeni kilku ostatnich lat wynika, że dopiero w 2015 r. liczba pracowników zgłoszonych do zwolnienia jest wyższa niż faktycznie zwolnionych, co jest rezultatem rezygnacji przez niektórych pracodawców, w części lub w całości, z pierwotnych zamierzeń dokonania redukcji zatrudnienia.

W raporcie dokonano statystycznej analizy wszystkich odnotowanych w 2015 roku przypadków oraz poklasyfikowano je m.in. ze względu na wielkość zgłoszeń i zwolnień, miesiąc w którym wystąpiły, zróżnicowanie terytorialne, sektor, branżę, profil działalności, przyczyny, a także działania podejmowane przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego w ramach łagodzenia negatywnych skutków zwolnień. Wybrane dane w zakresie problematyki zwolnień w województwie porównano z danymi uzyskanymi w 2014 roku oraz w niektórych przypadkach, również w latach wcześniejszych.

1. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ I ZWOLNIENIA WEDŁUG LICZBY ZWALNIANYCH PRACOWNIKÓW

Od roku 2009 do roku 2015 zmniejszała się liczba zgłoszeń zamiaru dokonania zwolnień grupowych przez pracodawców, jak i liczba faktycznych zwolnień. W 2012 roku **120** pracodawców zgłosiło zamiar dokonania zwolnień grupowych obejmujących 3 459 osób, przy czym zwolnionych zostało **2 708** osób. Natomiast w 2013 roku **94** pracodawców zgłosiło zamiar zwolnienia 2 748 osób, z czego zwolnionych zostało **2 327** osób. W roku 2014 **57** pracodawców zgłosiło zamiar zwolnienia 1 517 osób, a zwolniono **893** osoby. Odmienne niż w latach poprzednich prezentowała się sytuacja w 2015 roku, kiedy to **54** pracodawców zgłosiło zamiar zwolnienia **1 680** osób, podczas gdy faktycznie zwolniono **919** osób.

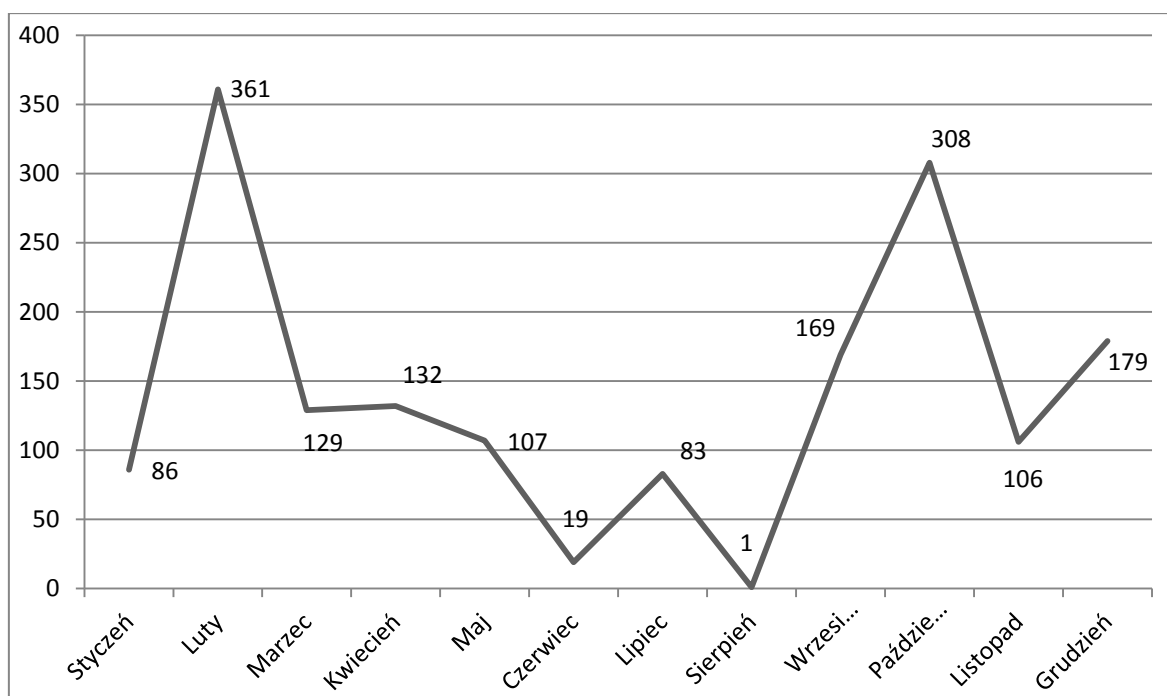
Tabela 1. Zgłoszenia zwolnień grupowych i zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w 2015 roku

2015 rok	zgłoszenia		zwolnienia		zaniechane zwolnienia	
	zakłady	osoby	zakłady	osoby	zakłady	osoby
Styczeń	9	86	10	253	1	1
Luty	4	361	3	64	5	90
Marzec	4	129	6	81	0	0
Kwiecień	4	132	5	143	2	24
Maj	4	107	2	3	0	0
Czerwiec	4	19	6	90	0	0
Lipiec	5	83	3	74	0	0
Sierpień	1	1	2	7	0	0
Wrzesień	5	169	3	10	0	0
Październik	5	308	4	30	1	3
Listopad	4	106	3	6	0	0
Grudzień	5	179	9	158	4	431
Razem	54	1 680	56	919	13	549

W lutym 2015 roku liczba osób zgłoszonych do zwolnienia była najwyższa w całym roku, kiedy to zgłoszono do zwolnienia 361 osób. Podczas kolejnych trzech miesięcy liczba osób zgłoszonych do zwolnienia była mniejsza, lecz utrzymywała się na wysokim poziomie od 129 osób w marcu do 107 osób w maju. Znaczący spadek nastąpił dopiero w czerwcu, kiedy to odnotowano liczbę 19 osób przeznaczonych

do zwolnienia. Od czerwca do sierpnia nastąpił spadek zgłoszeń. Od września ponownie nastąpił wzrost liczby osób przeznaczonych do zwolnienia i obejmował 169 osób we wrześniu i aż 308 osób w październiku. Następnie w listopadzie nastąpił spadek do 106 osób, po czym w grudniu 2015 roku ponownie odnotowano wysoką liczbę 179 osób zgłoszonych do zwolnienia.

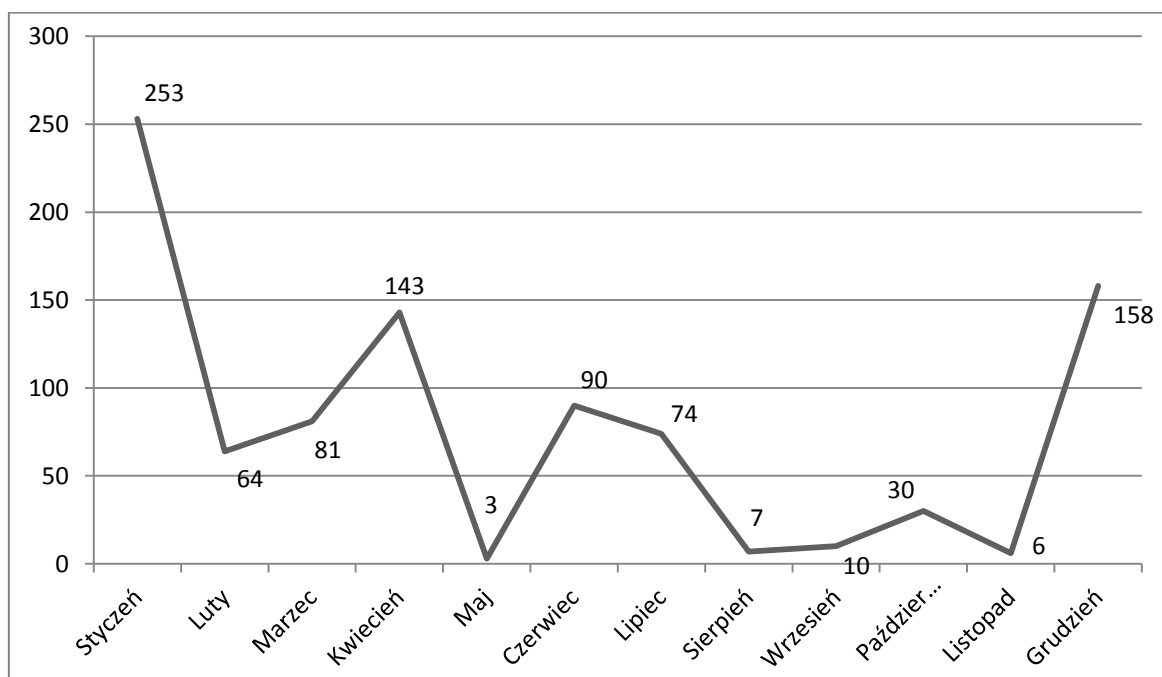
Wykres 1. Liczba osób zgłoszonych do zwolnień grupowych w Wielkopolsce w poszczególnych miesiącach 2015 roku

Dane dotyczące zwolnień grupowych w Wielkopolsce, dokonanych w poszczególnych miesiącach 2015 roku prezentuje wykres 2. Okresy największej liczby zwolnień grupowych przypadły na pierwszy i ostatni miesiąc 2015 roku. W styczniu zwolniono 253 osoby, a w grudniu 158 osób. Najmniejszą liczbę zwolnień odnotowano w maju, sierpniu, wrześniu i listopadzie, kiedy to zwolniono w sumie 26 osób.

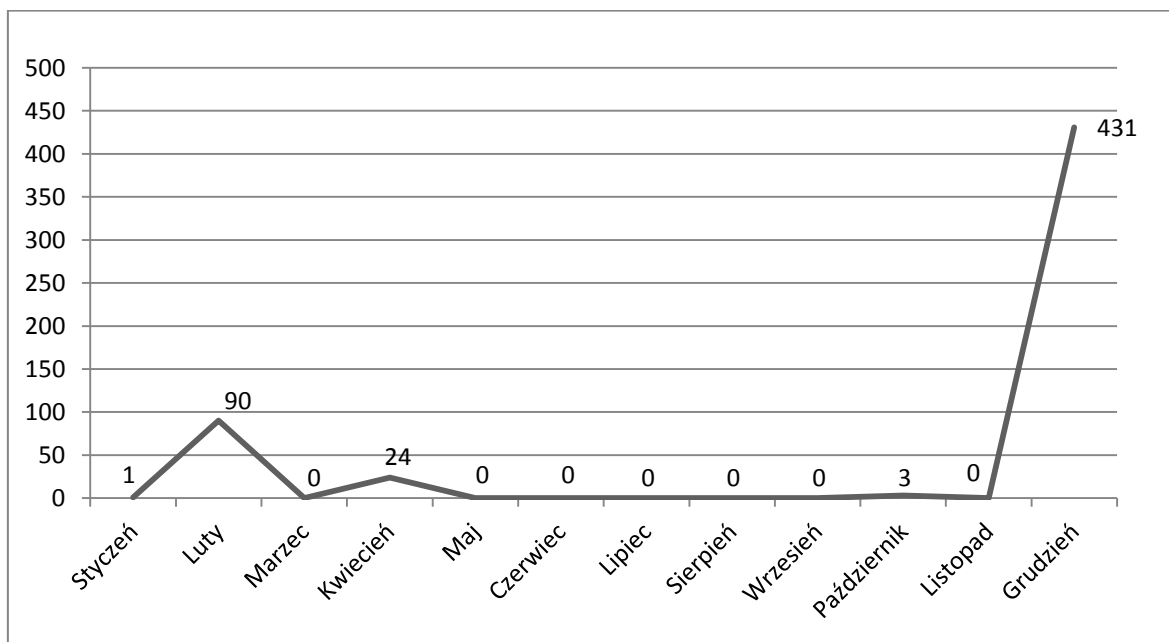
Należy podkreślić, że z uwagi na terminy wypowiedzeń w ramach zwolnień grupowych, dane dotyczące analizowanego okresu zawierają m.in. zwolnienia, które zostały zgłoszone jeszcze w 2014 r., z tego względu część zgłoszeń odnotowanych w końcu 2014 r. została zrealizowana na początku roku 2015.

Wykres 2. Liczba osób zwolnionych w ramach zwolnień grupowych zrealizowanych w Wielkopolsce w poszczególnych miesiącach 2015 roku

Zgodnie z danymi zaprezentowanymi na wykresie 3, w 2015 roku zwolnień zaniechano w stosunku do 549 osób spośród 1 680 osób objętych zamiarem dokonania zwolnień grupowych. Stanowi to niemal 33% wszystkich planowanych zwolnień na 2015 rok. W grudniu 2015 roku w stosunku do 431 osób zaniechano zwolnień z powodu restrukturyzacji przeprowadzonej w zakładach znajdujących się na terenie powiatu poznańskiego. Są to zakłady zajmujące się pozostałą sprzedażą detaliczną (zaniechano zwolnień w stosunku do 128 osób), zbieraniem odpadów (zaniechano zwolnień w stosunku do 169 osób), działalnością pocztową objętą obowiązkiem świadczenia usług powszechnych - operatora publicznego (zaniechano zwolnienia w stosunku do 129 osób) oraz działalnością usługową w zakresie technologii informatycznych i komputerowych (zaniechano zwolnień w stosunku do 5 osób).

Wykres 3. Liczba osób w stosunku, do których zaniechano zwolnień grupowych w Wielkopolsce w poszczególnych miesiącach 2015 roku

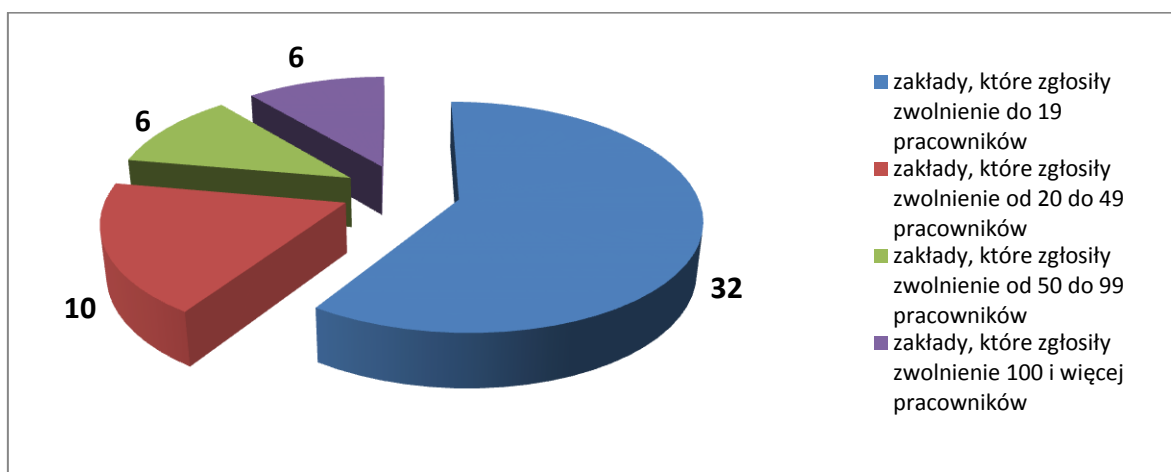

Biorąc pod uwagę wielkość zgłoszeń, tj. liczbę pracowników objętych zamiarem zwolnień, dane zostały ujęte w czterech przedziałach ze względu na ilość zwalnianych pracowników, co pokazuje wykres 4.

W analizowanym okresie, zamiar dokonania zwolnień grupowych zgłosiło 54 pracodawców, z czego w 6 przypadkach, zamiar zwolnienia 100 lub więcej osób zgłosili pracodawcy z powiatu poznańskiego i czarnkowsko-trzcianeckiego. Dotyczyło to 843 osób z zakładów zajmujących się sprzedażą detaliczną prowadzoną przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet, zbieraniem odpadów, działalnością pocztową objętą obowiązkiem świadczenia usług powszechnych (operatora publicznego), produkcją wyrobów z tworzyw sztucznych oraz produkcją piwa. Wśród przyczyn zamiaru dokonania zwolnienia, tych sześciu pracodawców podało konieczność reorganizacji zakładu pracy, rewizji celów strategicznych spółki, zmianę systemów wynagradzania, spadek zamówień, a także redukcję etatów.

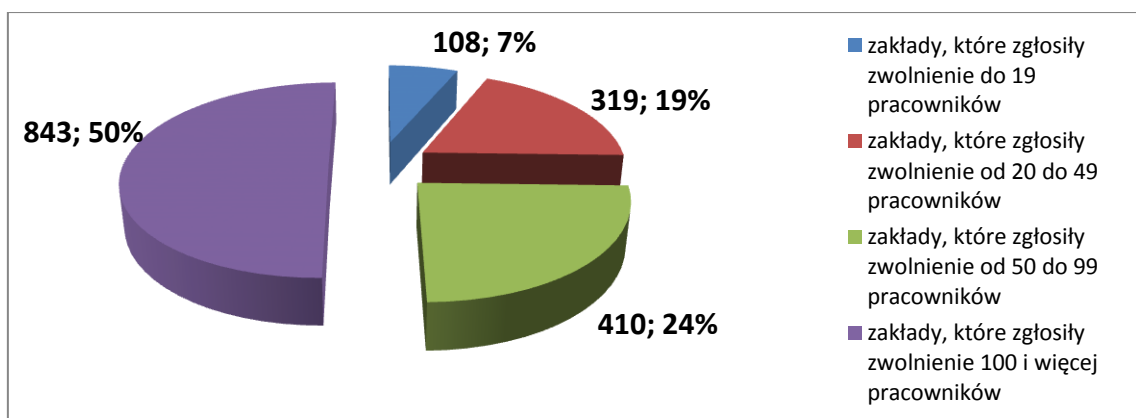
Wykres 4. Ilość zakładów pracy w Wielkopolsce według liczby pracowników objętych zamiarem zwolnień w 2015 roku

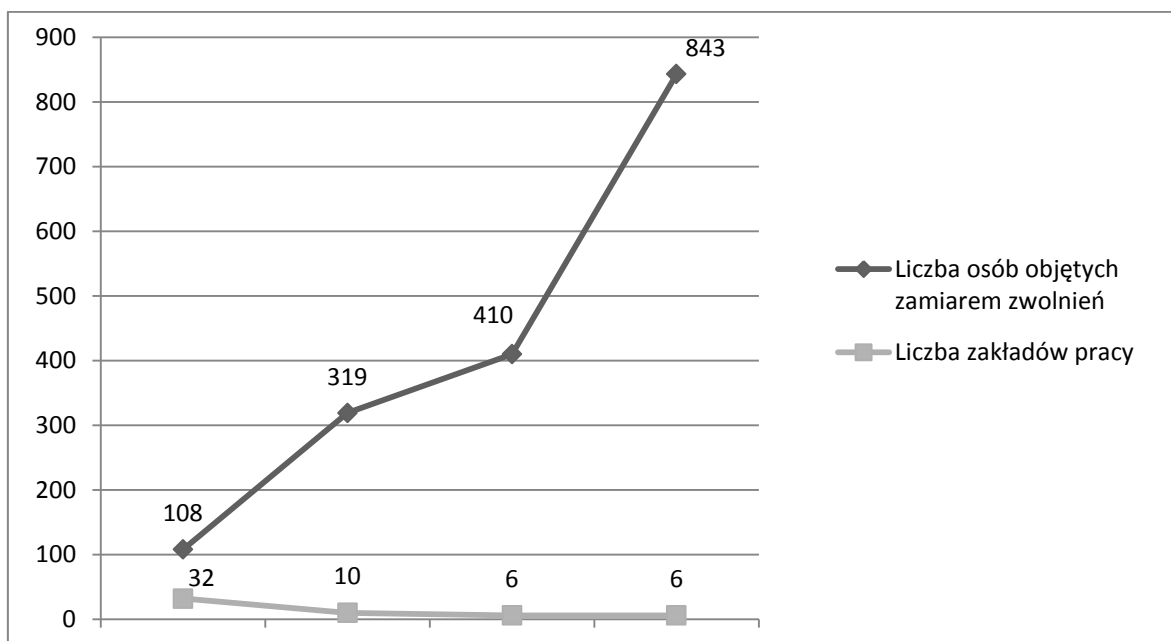
Biorąc pod uwagę liczbę zakładów pracy, podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej zgłoszeń dotyczyło zwolnień w zakładach zamierzających zwolnić do 19 pracowników (32 zakłady). Warto zaznaczyć, iż w przedziale tym znajduje się 16 pracodawców, którzy zgłosili zamiar zwolnienia tylko 1 osoby.

Analiza zamiaru dokonania zwolnień grupowych według poszczególnych przedziałów wskazuje, że liczba osób objętych zamiarem zwolnień grupowych jest największa w przedziale „100 i więcej pracowników” i stanowi ponad 50% (843 osoby) wszystkich osób objętych zamiarem zwolnienia (1 680 osób). Natomiast odsetek osób znajdujących się w przedziale do 19 pracowników stanowi 7% (108 osób). W pozostałych dwóch kategoriach wartości nie są znacząco zróżnicowane, tzn. w przedziale od 20-49 pracowników odsetek pracowników objętych zamiarem zwolnień wyniósł 19% (319 osób), podobnie w przedziale od 50 do 99 pracowników 24% (410 osób) co pokazuje wykres 5.

Wykres 5. Odsetek pracowników objętych zamiarem zwolnień w Wielkopolsce według poszczególnych przedziałów w 2015 roku

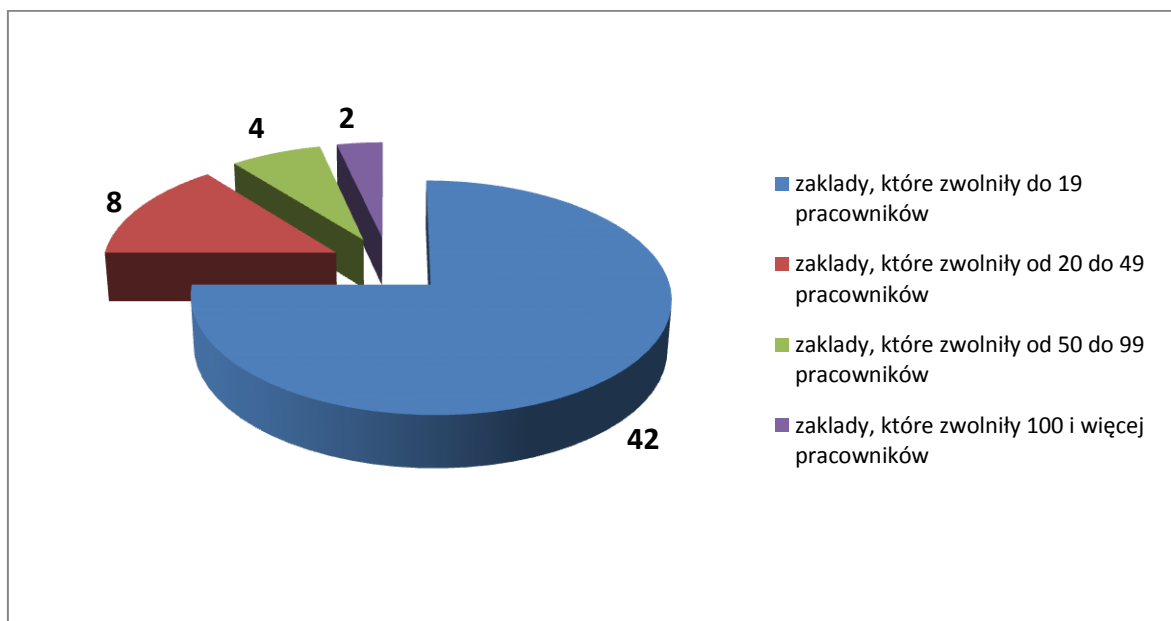

Wykres 6. Ilość zakładów pracy w Wielkopolsce oraz liczba pracowników objętych zamiarem zwolnień w 2015 roku

W przypadku faktycznie dokonanych zwolnień grupowych, z uwzględnieniem opisanych powyżej przedziałów, w 2015 roku 2 zakłady pracy zwolniły 100 i więcej pracowników, podczas gdy 42 pracodawców zwolniło do 19 pracowników. Powyższe obrazuje wykres 7.

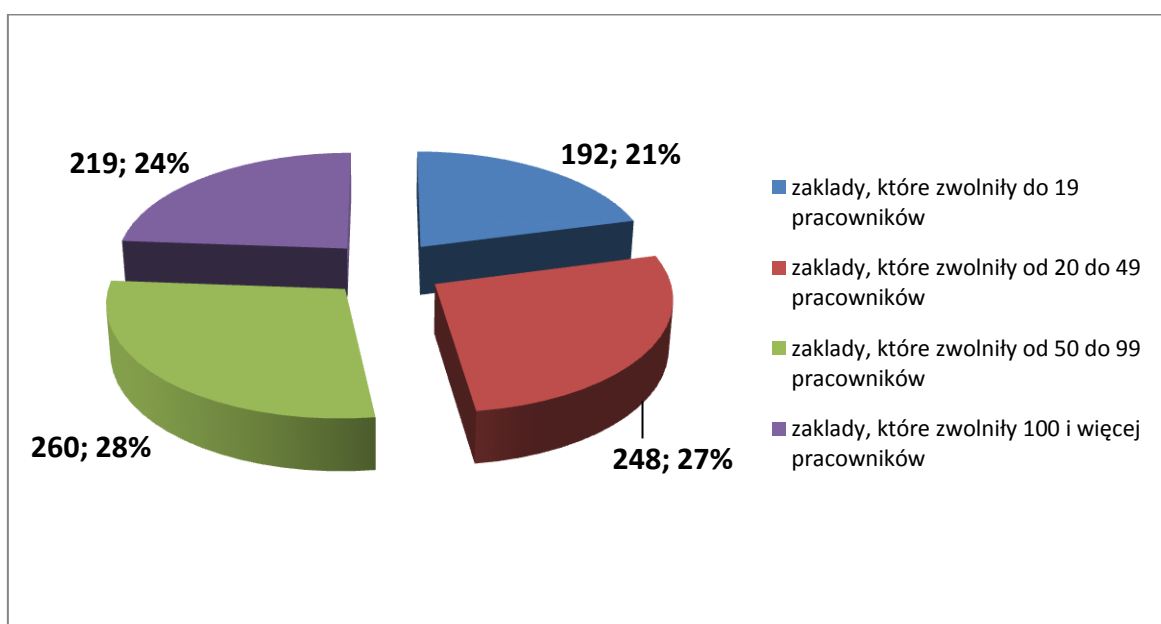
Wykres 7. Ilość zakładów pracy w Wielkopolsce według liczby zwolnionych pracowników w 2015 roku

Analizując dane pod kątem liczby zwolnionych pracowników w ramach poszczególnych przedziałów, co jest widoczne na wykresie 8, największy odsetek osób zwolnionych w 2015 roku, który stanowił 28% (tj. 260 osób spośród 919 wszystkich zwolnionych osób) mieścił się w przedziale zakładów, które zwolniły od 50 do 99 pracowników.

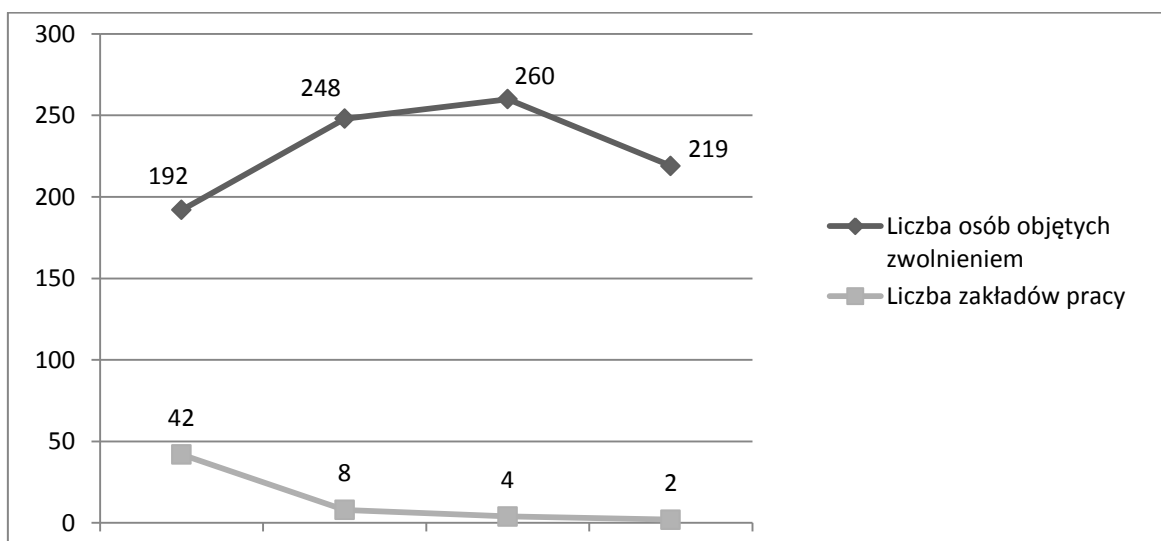
Dane te prezentują się odmiennie w porównaniu z rokiem 2013 i 2014. Największy odsetek zwolnionych osób stanowił 32% (zakłady, które zwolniły 100 i więcej pracowników) w 2013 roku i 40% (zakłady, które zwolniły 20-49 pracowników) w 2014 roku. 754 osoby spośród 2 327 wszystkich zwolnionych osób w roku 2013 oraz 355 osób spośród 893 wszystkich zwolnionych osób w roku 2014 zawierały się w przedziale zakładów, które zwolniły 100 i więcej pracowników. W 2015 roku najmniejszy odsetek (21%) stanowiły zakłady, które zwolniły do 19 pracowników. Należy zauważyć, że w roku 2015 odsetek pracowników zwolnionych w poszczególnych przedziałach jest do siebie bardzo zbliżony.

Wykres 8. Odsetek pracowników zwolnionych w Wielkopolsce według poszczególnych przedziałów w 2015 roku

Zależność wynikającą z dwóch poprzednich wykresów przedstawia wykres 9. Zaprezentowano w nim liczbę osób objętych zwolnieniem przy uwzględnieniu ilości zakładów, które tych zwolnień dokonały.

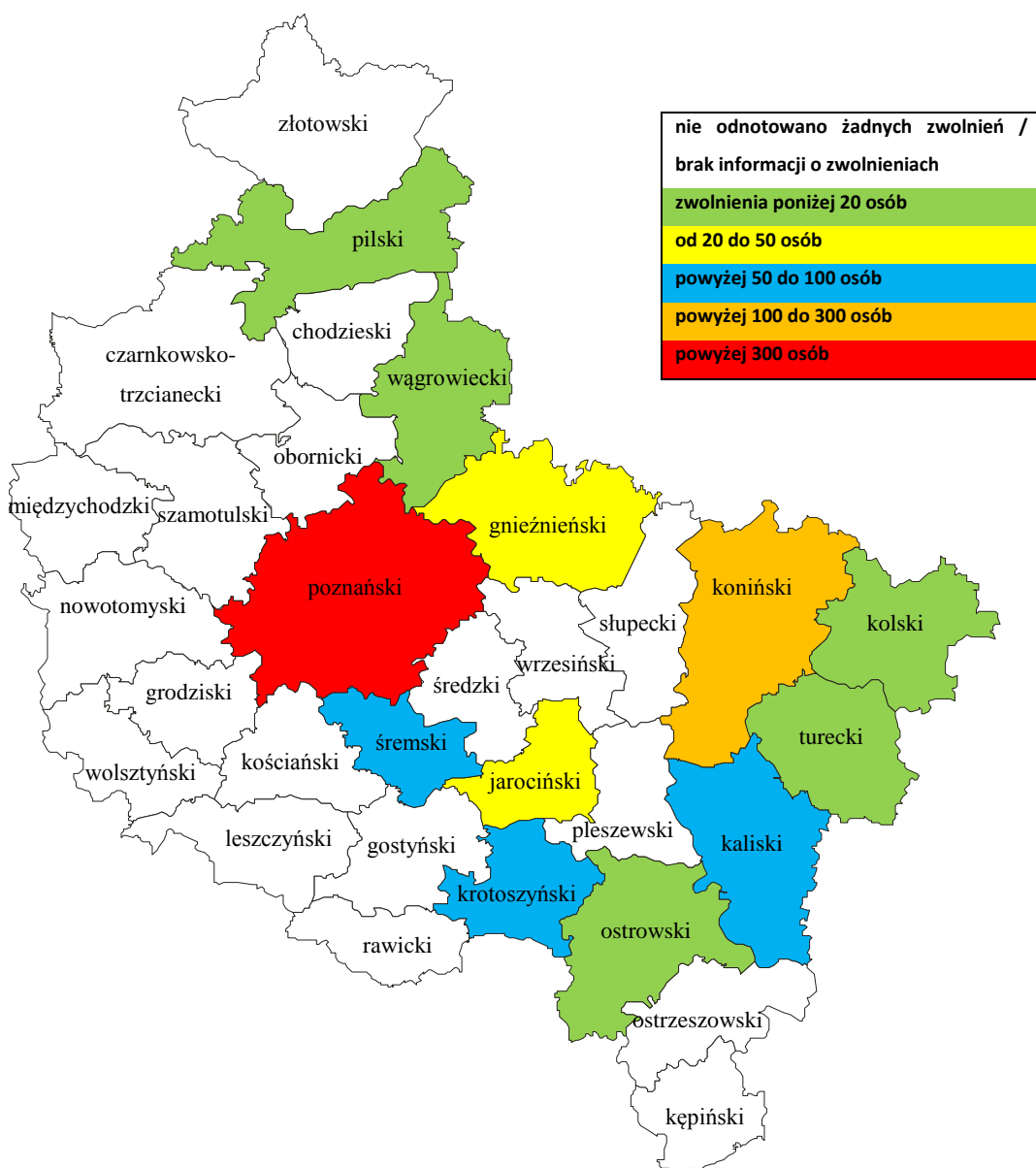
Wykres 9. Ilość zakładów pracy w Wielkopolsce oraz liczba pracowników objętych zwolnieniem przez te zakłady w 2015 roku

2. ZRÓŻNICOWANIE TERYTORIALNE ZGŁOSZEŃ I ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH

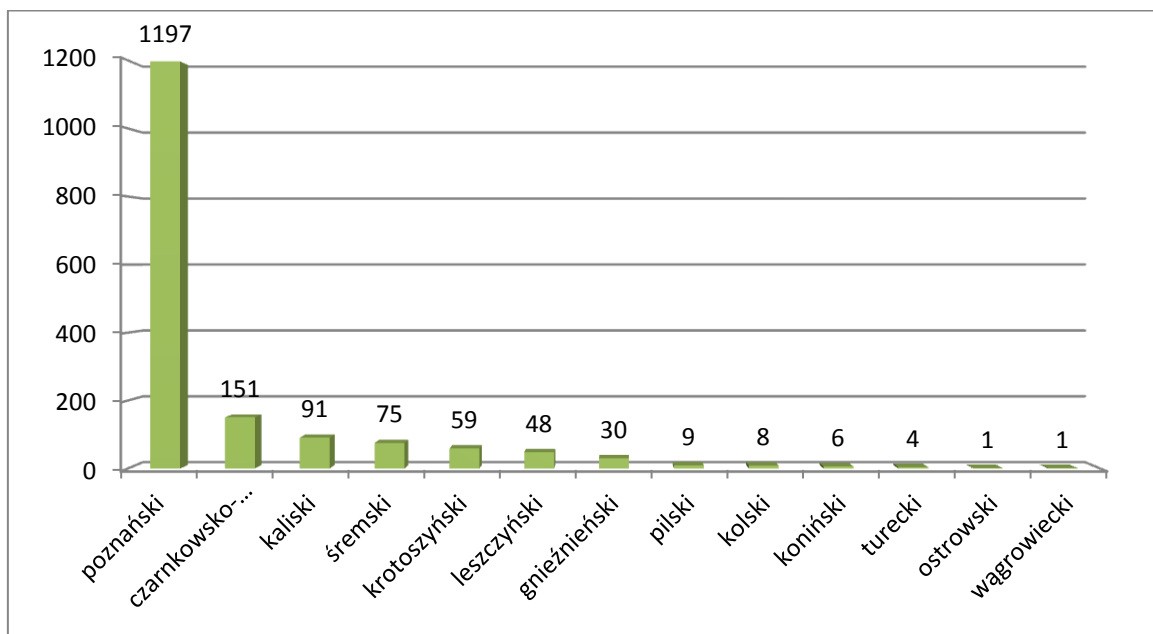
Dane statystyczne dotyczące zgłoszeń i zwolnień grupowych w ujęciu terytorialnym w 2015 roku przedstawione zostały według powiatów województwa wielkopolskiego, jednakże bez rozróżniania na powiaty ziemskie i miasta na prawach powiatu (tzw. grodzkie). Dotyczy to powiatów kaliskiego, konińskiego, leszczyńskiego oraz poznańskiego.

Wykres 10. Zwolnienia grupowe w Wielkopolsce w 2015 roku wg ogólnej liczby zwolnionych osób

Spośród 31 powiatów województwa wielkopolskiego zgłoszenia zwolnień grupowych odnotowano na terenie 13. W przypadku 18 powiatów nie wystąpiły zgłoszenia zwolnień grupowych, a na terenie 19 powiatów nie dokonano zwolnień grupowych.

Wykres 11. Liczba zgłoszonych pracowników w ramach zwolnień grupowych według powiatów województwa wielkopolskiego w 2015 roku

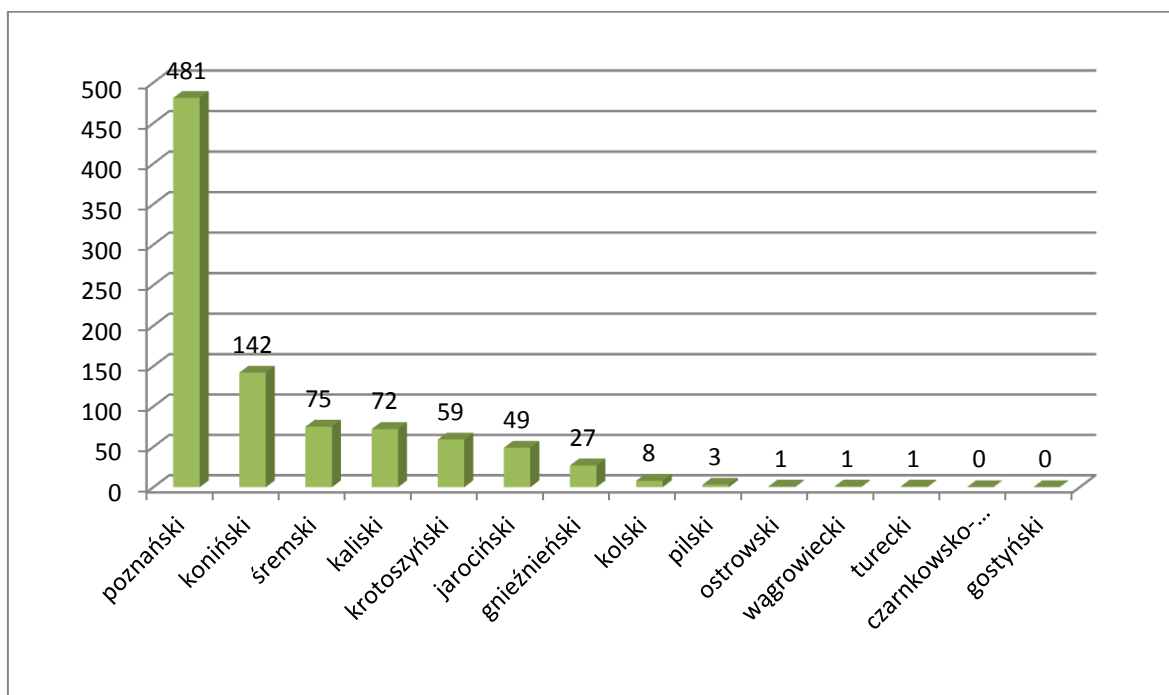

Najliczniejszą grupę pracowników objętych zamiarem zwolnień odnotowano w powiecie poznańskim, ogółem 1197 osób, co stanowi ponad 71% wszystkich zgłoszeń zwolnień grupowych oraz w powiecie czarnkowsko-trzecieckim, gdzie zamiarem zwolnienia objętych było 151 osób, co stanowi niespełna 9% wszystkich dokonanych zgłoszeń (1 680 osób). Ponadto powiaty kaliski i śremski także charakteryzowały się wysoką liczbą zgłoszeń na tle innych powiatów województwa, odpowiednio 91 i 75 zgłoszeń.

Inny rozkład prezentuje wykres 12, w którym uwzględniono liczbę osób faktycznie zwolnionych w 2015 roku. Najliczniejszą grupę pracowników zwolnionych w 2015 roku odnotowano w powiecie poznańskim – 481 osób (co stanowiło ponad 52% wszystkich zwolnień grupowych), w powiecie konińskim – 142 osoby, w powiecie śremskim – 75 osób i powiecie kaliskim – 72 osoby. Jednocześnie powiat śremski to powiat, w którym zwolniono podobną liczbę osób jaką planowano. Odmiennie prezentują się dane dotyczące powiatu konińskiego, w którym planowano zwolnienie 6 osób, podczas gdy zwolniono 142 osoby. Na uwagę zasługują dane dotyczące powiatu

czarnkowsko-trzcianeckiego, w którym planowano zwolnienie 151 osób, a nie zwolniono żadnej osoby. Po części było to wynikiem rezygnacji z przeprowadzenia procesu zwolnień przez duży zakład z branży produkcji mebli. W pozostałych powiatach zarówno liczba zwolnień planowanych, jak i faktycznie przeprowadzonych, jest podobna.

Wykres 12. Liczba zwolnionych pracowników według powiatów województwa wielkopolskiego w 2015 roku

Zaprezentowane dane, w szczególności z powiatu poznańskiego, mają swoje odzwierciedlenie w strukturze gospodarczej regionu, ponieważ w Poznaniu znajduje się znaczna liczba przedsiębiorstw całej Wielkopolski. Również stopa bezrobocia w Poznaniu należy do najniższych w regionie (2,4% - dane za grudzień 2015 roku). Zatem największa w skali województwa wielkopolskiego liczba zgłoszeń, czy dokonanych zwolnień, jest odzwierciedleniem wielkości gospodarczej powiatu poznańskiego.

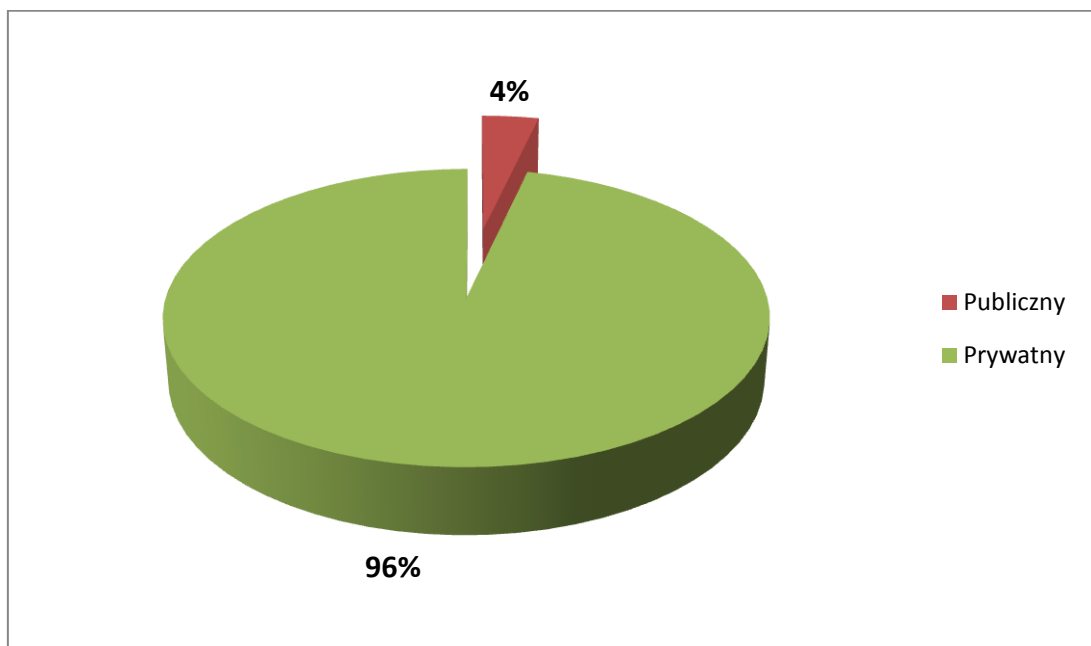
Jak wspomniano we wcześniejszej części opracowania, nie wszystkie zgłoszenia odnotowane w 2015 roku zostały w całości zrealizowane, gdyż część pracodawców wycofała się ze swoich pierwotnych zamierzeń, natomiast część zgłoszeń, z uwagi na okres wypowiedzenia, została bądź zostanie zrealizowana w roku kolejnym.

3. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH I ZWOLNIENIA ZE WZGLĘDU NA SEKTOR GOSPODARKI

O przynależności danej jednostki organizacyjnej do sektora publicznego decyduje wysokość udziałów Skarbu Państwa lub samorządu (przekraczająca 50%). Analogicznie, do sektora prywatnego należą podmioty, które nie są finansowane ani kapitałem państwowym ani samorządowym, a także te, w których udział państwa lub samorządu jest mniejszy niż 50%.

Z analizy przeprowadzonej za 2015 rok wynika, że zdecydowana większość osób zgłoszonych do zwolnienia to pracownicy zatrudnieni w zakładach sektora prywatnego, tj. 1 619 osób spośród 1 680 osób wszystkich zgłoszonych. Natomiast w zakładach należących do sektora publicznego zamiarem zwolnień objętych zostało 61 zatrudnionych osób.

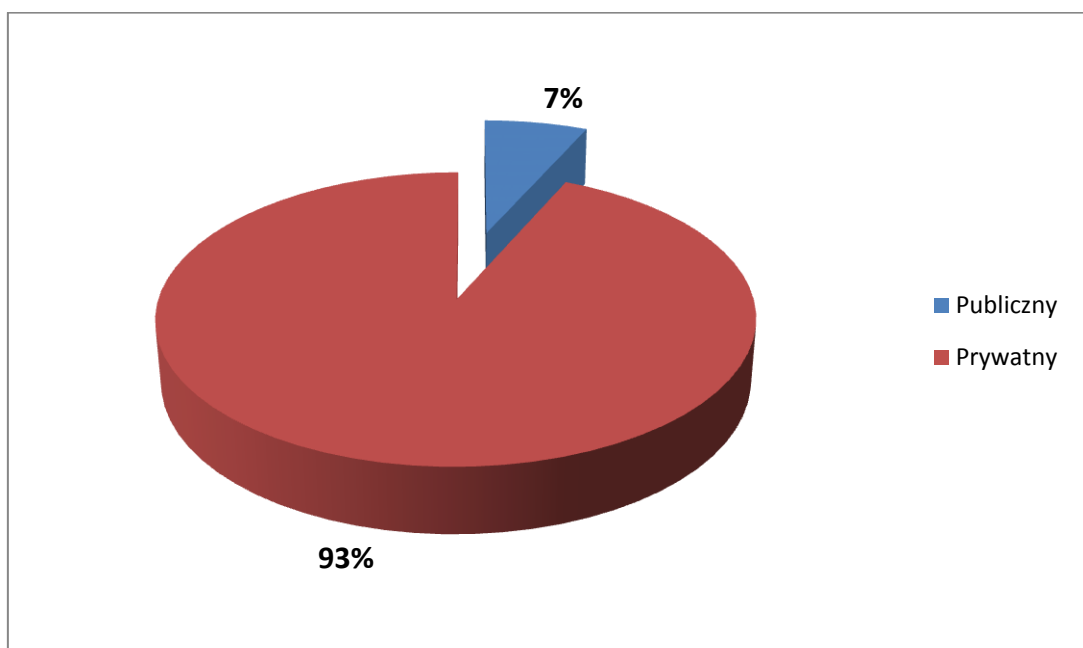
Wykres 13. Odsetek pracowników zgłoszonych do zwolnienia w Wielkopolsce w 2015 roku, według sektora gospodarki

W przypadku faktycznie dokonanych zwolnień grupowych sytuacja prezentowała się bardzo podobnie – zdecydowana większość zwolnień grupowych miała miejsce w sektorze prywatnym. Spośród wszystkich pracowników zwolnionych w 2015 roku, 93% zatrudnionych było w tym właśnie sektorze. Pozostałe 7% zatrudnionych było w sektorze publicznym.

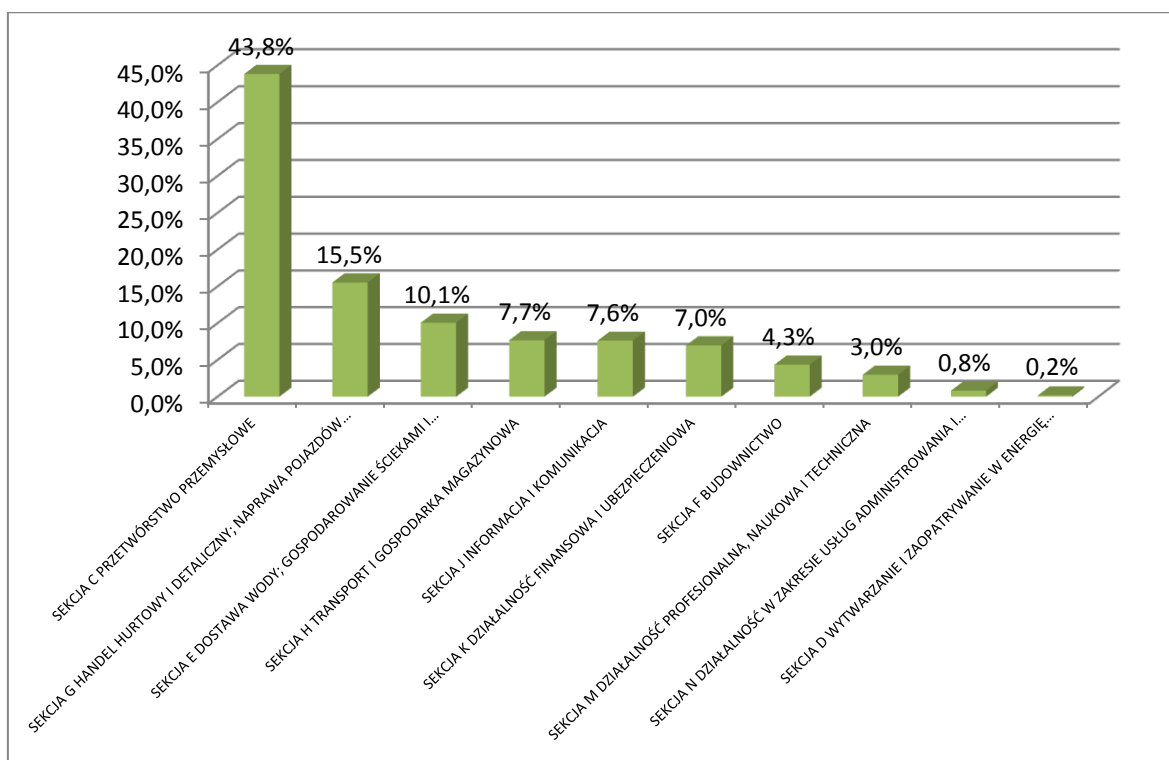
Wykres 14. Odsetek pracowników zwolnionych w Wielkopolsce w 2015 roku, według sektora gospodarki

4. ZGŁOSZENIA ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH I ZWOLNIENIA ZE WZGLĘDU NA CHARAKTER DZIAŁALNOŚCI PRACODAWCY

Zarówno pracodawcy zgłaszający zamiar zwolnienia, jak i pracodawcy, którzy dokonali zwolnień w 2015 roku, reprezentowali różne profile działalności. W celu usystematyzowania zgromadzonych danych, wszystkie zgłoszenia i zwolnienia w ramach zwolnień grupowych przyporządkowano do odpowiednich sekcji i grup Polskiej Klasyfikacji Działalności z 2007 roku. Zebrane wyniki zostały przedstawione poniżej.

Wykres 15. Procentowy udział pracowników objętych zamiarem zwolnień grupowych w 2015 roku na terenie Wielkopolski wg rodzaju działalności pracodawcy (PKD 2007)

Z 1 680 osób, które zostały objęte zamiarem zwolnienia, największą grupę stanowili pracownicy pracujący w przetwórstwie przemysłowym (sekcja C). W ramach tej sekcji do zwolnienia przewidziano 736 osób, co stanowiło 43,8% wszystkich osób zgłoszonych do zwolnienia w 2015 roku. Kolejna sekcja z największą liczbą zgłoszeń to sekcja G, czyli „handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”, w której przewidziano do zwolnienia 261 osób, czyli 15,5%.

Na podobnym poziomie, według planowanej do zwolnienia liczby osób, znajdują się

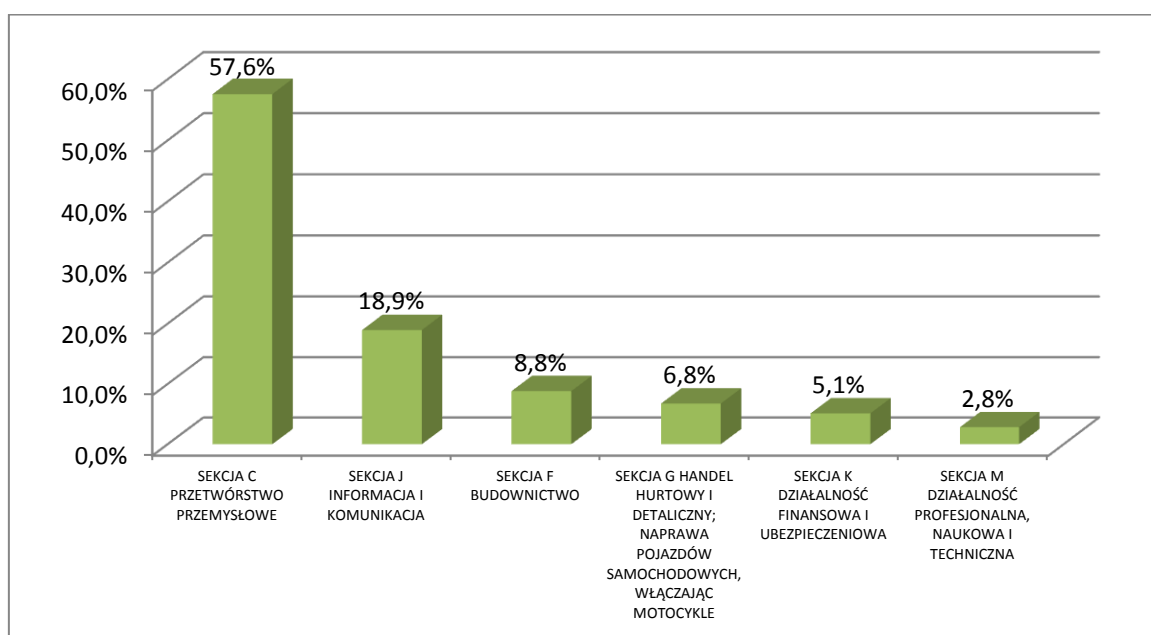
cztery kolejne sekcje, tj.:

- sekcja E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją – 169 osób (10,1%),
- sekcja H - transport i gospodarka magazynowa – 129 osób (7,7%),
- sekcja J - informacja i komunikacja – 129 osób (7,6%),
- sekcja K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 116 osób (7,0%).

Pozostałe cztery sekcje działalności nie są tak licznie reprezentowane i stanowią w sumie 8,3% (łącznie 140 osób).

Podobnie jak w przypadku zgłoszeń zwolnień, wśród wszystkich zwolnionych 919 osób w Wielkopolsce w 2015 roku najbardziej liczną grupę stanowili pracownicy zwolnieni z zakładów pracy działających w przetwórstwie przemysłowym (sekcja C). Pracę w ramach tej sekcji utraciło łącznie 529 osób, co stanowi aż 57,6% całej badanej populacji. Drugą, najbardziej liczną sekcją w tym zakresie jest sekcja J - informacja i komunikacja. Zwolniono 174 osoby pracujące w tym sektorze gospodarki, co stanowi 18,9% całej zwolnionej populacji. Procentowy rozdział liczby zwolnionych osób według rodzaju działalności prezentuje wykres 16.

Wykres 16. Procentowy udział pracowników, którzy utracili pracę w wyniku zwolnień grupowych w 2015 roku na terenie Wielkopolski wg rodzaju działalności pracodawcy (PKD 2007)

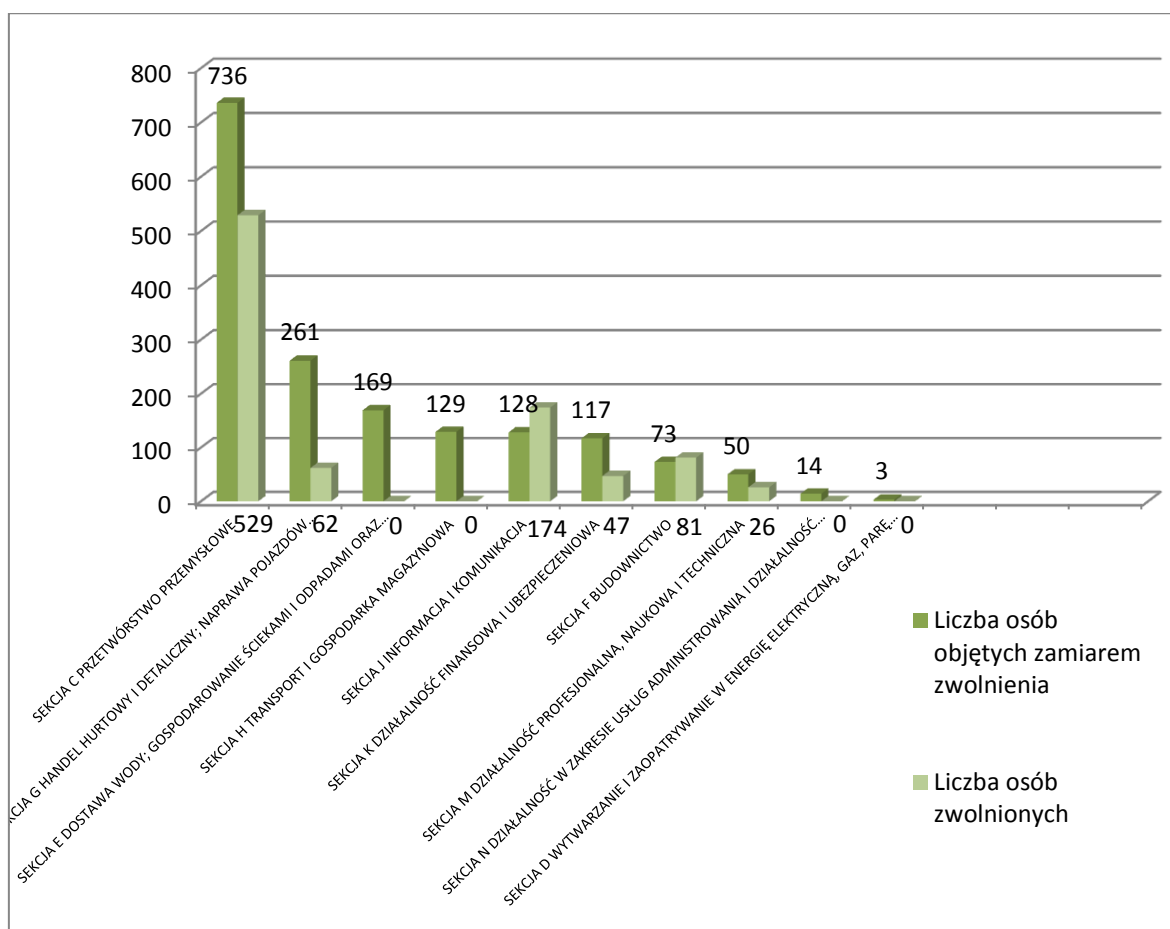
Kolejną najliczniej reprezentowaną grupą, wynoszącą 81 osób (8,8%) to pracownicy zatrudnieni w budownictwie (sekcja F), a następnie „handlu hurtowym

i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle” (sekcja G), tj. 62 osoby (6,8%). Na uwagę zasługuje fakt, że pierwotnie planowano zwolnienie 261 osób z sekcji G. W przeważającej części zwolnienia nie doszły do skutku. Było to m.in. wynikiem zaniechania przeprowadzenia zwolnień grupowych 128 osób, w jednostkach związanych z handlem detalicznym prowadzonym w niespecjalizowanych sklepach.

Najmniej zwolnień odnotowano kolejno w:

- sekcji K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa – 47 osób (5,1%),
- sekcji M - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 26 osób (2,8%).

Wykres 17. Liczba pracowników objętych zamiarem zwolnień grupowych w zestawieniu z liczbą pracowników, którzy utracili pracę w wyniku zwolnień grupowych w 2015 roku na terenie Wielkopolski wg rodzaju działalności pracodawcy (PKD 2007)

Jak wynika z wykresu 17, znaczna część pracowników, w stosunku do których planowano zwolnienia, w rzeczywistości ich uniknęła. Było to możliwe dzięki zaniechaniu

zwolnień, na jakie zdecydowało się wielu pracodawców, szczególnie z sektora przetwórstwa przemysłowego; handlu hurtowego i detalicznego, naprawy pojazdów samochodowych, dostawy wody, gospodarowania ściekami i odpadami oraz transportu i gospodarki magazynowej. W sekcji J, jak i sekcji F, liczba pracowników zwolnionych przewyższyła wcześniejsze prognozy co do zamiaru zwolnień w tych sekcjach.

Aby dokładniej zaprezentować liczbę osób zwolnionych w ramach poszczególnych sekcji, poniżej dokonano szczegółowego podziału liczby zwolnionych osób, z uwzględnieniem podziału według trzeciego poziomu PKD, tj. grup.

Tabela 2. Liczba osób zwolnionych w ramach zwolnień grupowych w Wielkopolsce w 2015 roku wg rodzaju działalności pracodawcy (PKD 2007)

SEKCJA	GRUPA	NAZWA GRUPOWANIA	LICZBA OSÓB
C PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	11.0	Produkcja piwa	78
	13.9	Produkcja pozostałych wyrobów tekstylnych	75
	14.1	Produkcja odzieży, z wyłączeniem wyrobów futrzarskich	27
	23.3	Produkcja ceramicznych materiałów budowlanych	49
	24.5	Odlewnictwo metali	119
	28.1	Produkcja maszyn ogólnego przeznaczenia	69
	28.4	Produkcja maszyn i narzędzi mechanicznych	53
	32.9	Produkcja wyrobów, gdzie indziej niesklasyfikowana	59
F BUDOWNICTWO	41.2	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	65
	42.2	Roboty związane z budową dróg kołowych i szynowych	16
G HANDEL HURTOWY I DETALICZNY	46.7	Pozostała wyspecjalizowana sprzedaż hurtowa	6
	46.9	Sprzedaż hurtowa niewyspecjalizowana	15
	47.1	Sprzedaż detaliczna	8
	47.7	Sprzedaż detaliczna pozostałych wyrobów	22
	47.9	Sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami	11
J INFORMACJA I KOMUNIKACJA	58.2	Działalność wydawnicza w zakresie oprogramowania	32
	62.0	Działalność związana z oprogramowaniem	42
	63.1	Przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność; działalność portali internetowych	100
K DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA	64.1	Pośrednictwo pieniężne	31
	65.1	Ubezpieczenia	6
	66.1	Działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	10
M DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	70.2	Doradztwo związane z zarządzaniem	26

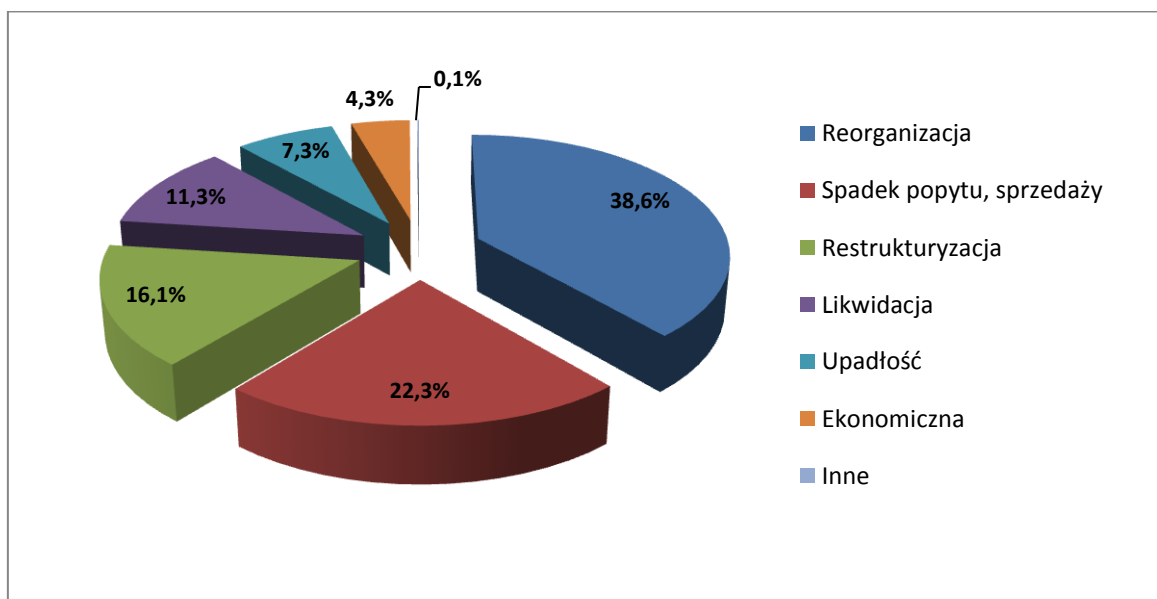
5. PRZYCZYNY ZAMIARU DOKONANIA ZWOLNIEŃ GRUPOWYCH

W 2015 r. 54 pracodawców zgłosiło zamiar dokonania zwolnień grupowych. Pracodawcy wskazywali, że przyczynami dokonania zwolnień grupowych były najczęściej przesłanki związane z reorganizacją (649 osób spośród 1680 osób zgłoszonych do zwolnienia). Odmiennie niż w roku 2014 kiedy to najczęściej wskazywano przesłanki ekonomiczne (642 osoby spośród 1 517 osób zgłoszonych do zwolnienia). Dla porównania, w 2015 roku przyczyny ekonomiczne dotyczyły jedynie 72 osób, czyli 4,3% wszystkich zgłoszonych do zwolnienia. Kolejną najczęściej występującą przyczyną, przez którą pracę miały stracić osoby zatrudnione na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2015, był spadek popytu, sprzedaży (375 osób). Pozostałe najliczniej reprezentowane przyczyny to restrukturyzacja (270 osób), likwidacja (190 osób) oraz upadłość (122 osoby).

Jak wspomniano powyżej, najczęściej przytaczanymi przez pracodawców przyczynami dokonywania zgłoszenia zwolnień grupowych w roku 2015 była konieczność dokonania reorganizacji. Pojęcie to zawiera w sobie szereg różnych czynników. Mogą to być czynniki takie jak np. zbyt duża liczba zatrudnionych pracowników, wprowadzenie systemów informatycznych zastępujących pracę ludzi, zmiana profilu działalności przedsiębiorstwa, wysokie koszty produkcji, itp.

Następna w kolejności, najczęściej wymienianą przyczyną dokonywania zgłoszeń zwolnień grupowych w 2015 roku był spadek popytu i sprzedaży, czyli czynniki zewnętrzne, pojawiające się w otoczeniu przedsiębiorstwa. Mogło to być spowodowane takimi przesłankami jak np. wzrost konkurencji rynkowej, bankructwo partnera handlowego, zmiana przepisów prawa, itp. Jednakże przyczyn dokonania zgłoszenia zwolnień grupowych przez pracodawców jest znacznie więcej i są one mocno zróżnicowane, co obrazuje wykres zaprezentowany na kolejnej stronie.

Wykres 18. Procentowy udział pracowników, którzy zostali objęci zgłoszeniami zwolnień grupowych w 2015 roku na terenie Wielkopolski wg przyczyn

6. ZWOLNIENIA MONITOROWANE – DZIAŁANIA POWIATOWYCH URZĘDÓW PRACY

Jak wynika z art. 70 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, o zwolnieniu monitorowanym można mówić w przypadku, gdy pracodawca zamierza zwolnić co najmniej 50 pracowników w okresie 3 miesięcy. W takim przypadku jest on zobowiązany uzgodnić z powiatowym urzędem pracy właściwym dla siedziby tego pracodawcy lub właściwym ze względu na miejsce wykonywania pracy, zakres i formy pomocy dla zwalnianych pracowników, w tym pracowników niepełnosprawnych. Pomoc ta dotyczy w szczególności pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i szkoleń.

W przypadku zwolnienia monitorowanego pracodawca jest obowiązany podjąć działania polegające na zapewnieniu pracownikom przewidzianym do zwolnienia lub będącym w trakcie wypowiedzenia lub w okresie 6 miesięcy po rozwiązaniu stosunku pracy lub stosunku służbowego, usług rynku pracy realizowanych w formie programu. Program taki może być realizowany między innymi przez powiatowe urzędy pracy, a finansowany przez pracodawcę; pracodawcę i odpowiednie jednostki administracji publicznej lub na podstawie porozumienia organizacji i osób prawnych z udziałem pracodawcy.

Zwolnienia monitorowane określane są również mianem „outplacement’u”, czyli programu aktywizacji zawodowej osób, które utraciły pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Aktywizacja zawodowa prowadzona w taki sposób może być prowadzona przy wykorzystaniu różnych form i obejmować, np. doradztwo psychologiczne/zawodowe, doradztwo w zakresie rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej, czyli uogólniając, oznacza określenie optymalnej ścieżki rozwoju zawodowego i/lub osobistego służącego znalezieniu nowego miejsca pracy w możliwie najkrótszym czasie. Wdrażane programy outplacementowe mogą różnić się od siebie w zależności od sytuacji na rynku pracy, jak i potrzeb oraz kwalifikacji docelowej grupy pracowników, w której ten sposób aktywizacji zawodowej jest prowadzony. Oprócz pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, pomoc dla zwalnianych pracowników obejmuje także organizację szkoleń przyczyniających się do zwiększenia ich konkurencyjności na rynku pracy. Może przyjmować zarówno formy porad indywidualnych, jak i grupowych.

Spośród 54 pracodawców z terenu Wielkopolski, zgłaszających zwolnienia grupowe w 2015 roku, w 13 przypadkach były to zwolnienia monitorowane, które dotyczyły ogółem 1 262 osób, tj. 75,1% pracowników objętych zamiarem zwolnień

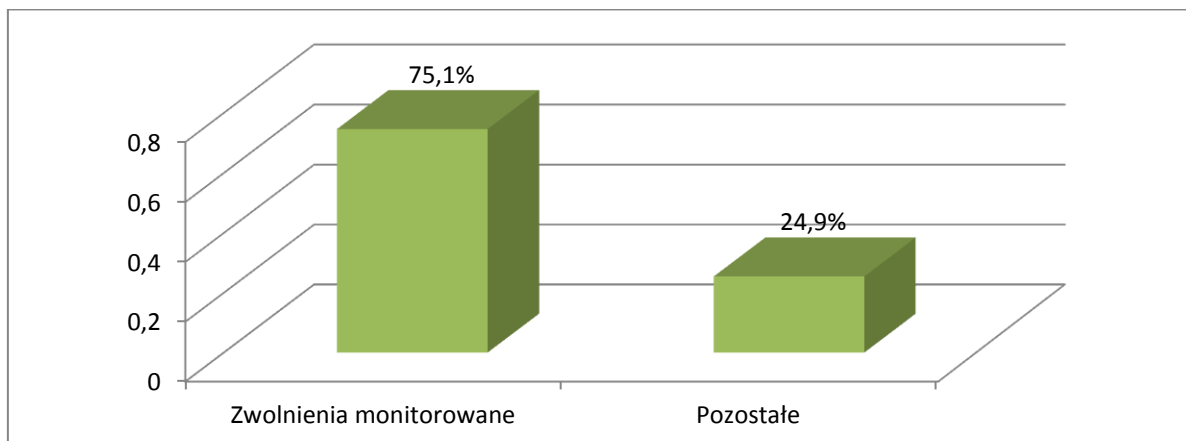

(1 680 osób). Podobną liczbę zwolnień monitorowanych odnotowano w roku poprzednim, kiedy to z 57 pracodawców zgłaszających zwolnienia grupowe, w 15 przypadkach były to zwolnienia monitorowane i dotyczyły 974 osób, tj. 64% pracowników objętych zamiarem zwolnień w 2014 roku (1 517 osób).

Z danych za rok 2015, udostępnionych przez powiatowe urzędy pracy województwa wielkopolskiego wynika, że w przypadkach ww. zwolnień monitorowanych podjęto różnego typu działania mające na celu złagodzenie skutków tych zwolnień. Poniżej wskazano, jakie działania w zakresie zwolnień monitorowanych podjęto na terenie czterech powiatów, tj. pilskiego, poznańskiego, śremskiego i konińskiego:

- wystosowano pisma do pracodawców w celu ustalenia daty spotkań z osobami przewidzianymi do zwolnienia,
- złożono propozycję współpracy z zakładami pracy proponując zwalnianym osobom pomoc w złagodzeniu skutków zwolnień, tj. wysłano do akceptacji porozumienia dotyczące aktywizacji zawodowej zwalnianych pracowników,
- poinformowano pracodawców o możliwych formach wsparcia dla osób zwalnianych,
- zaproponowano możliwość spotkania z osobami objętymi zwolnieniem grupowym, których miejsce zameldowania jest właściwe dla danego urzędu oraz zbierano informacje odnośnie liczby osób, którym wręczono wypowiedzenia, a których miejsce zameldowania jest właściwe dla danego urzędu,
- zobowiązano się do uruchomienia punktu rejestracyjnego dla usprawnienia procedury rejestracji.

Wykres 19. Procentowy udział pracowników, którzy zostali objęci zgłoszeniami zwolnień grupowych w 2015 roku na terenie Wielkopolski z uwzględnieniem zwolnień monitorowanych

PODSUMOWANIE

Z przeprowadzonej analizy zgłoszeń i zwolnień grupowych, które wystąpiły w 2015 roku na terenie województwa wielkopolskiego wynika, że:

- Liczba pracowników objętych zamiarem zwolnień grupowych w 2015 roku na terenie województwa wielkopolskiego wyniosła 1 680 osób, podczas gdy w roku 2014 było 1 517 osób, w roku 2013 było 2 748 osób. W stosunku do lat poprzednich zmalała liczba pracodawców dokonująca zgłoszeń zwolnień grupowych z 94 w 2013 roku, 57 w 2014 roku, do 54 w 2015 roku.
- Pracę w wyniku zwolnień grupowych w 2015 roku straciło 919 osób. Nieco mniej, bo 893 osób straciło pracę w 2014 roku. W odniesieniu do 2013 roku, zwolnionych osób było 2 327, liczba ta zmniejszyła się prawie dwuipółkrotnie. W 2013 roku zwolnień dokonało 141 pracodawców, w roku 2014 niemal połowa mniej, tj. 69 pracodawców, a w roku 2015 pracodawców było 56.
- W 2015 roku dwóch pracodawców zwolniło jednorazowo więcej niż 100 osób. W 2014 roku był to jeden pracodawca, a w 2013 roku odnotowano cztery takie przypadki.
- Zarówno w roku 2015 (42 pracodawców), jak i w trzech poprzednich latach, najwięcej było pracodawców, którzy dokonali jednorazowo zwolnień do 19 pracowników.
- W 2015 roku zwolnień grupowych w wyniku częściowego lub całkowitego wycofania się przez pracodawców zwolnień uniknęło 549 pracowników. W roku 2014 zwolnień grupowych uniknęło 493 pracowników, a w roku 2013 roku było to 489 pracowników.

- W 2015 i 2014 roku najwięcej osób straciło pracę na terenie powiatu poznańskiego, tj. odpowiednio 481 osób i 475 osób. W 2013 roku był to powiat międzychodzki z 579 zwolnionymi pracownikami.
- W badanym okresie, w przypadku 18 powiatów nie wystąpiły zgłoszenia zwolnień grupowych, a na terenie 19 powiatów nie dokonano zwolnień grupowych.
- W 2015 roku, zdecydowaną większość pracowników objętych zamiarem zwolnień stanowili pracownicy z zakładów sektora prywatnego 96%.
- Największy odsetek pracowników zarówno zgłoszonych do zwolnienia (43,8%), jak i zwolnionych (57,6%) w 2015 roku, stanowili pracownicy z sekcji C, czyli przetwórstwa przemysłowego (wg Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007).
- Reorganizacja była najczęściej podawaną przez pracodawców przyczyną zamiaru dokonania zwolnień grupowych w 2015 roku.
- Odsetek pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi wynosił w 2015 roku 75,1%. Działania w zakresie zwolnień monitorowanych polegały głównie na przedstawieniu propozycji zorganizowania spotkań informacyjnych z pracodawcami oraz z pracownikami objętymi zamiarem zwolnienia, podczas których omawiane byłyby możliwe formy wsparcia dla zwalnianych pracowników.